

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Herøy kommune

Deres ref.

Deres kontaktperson

Vår ref.

Vår kontaktperson
Martin Eggen

Dato

25.02.2019

Klage på forskrift om skuddpremie på kråke, ravn og mink

NOF avd. Nordland vil med dette påklage «Forskrift om skuddpremie på kråke, ravn og mink, Herøy kommune, Nordland» (journalnr. 2019-0060). Forskriften må erklæres ugyldig da den ikke er i tråd med forvaltningsloven og naturmangfoldloven.

- Forvaltningslovens § 17. omhandler utrednings- og informasjonsplikten. Her står det: Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. «Offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget». NOF har ikke blitt kontaktet i denne saken, ei heller fått saken til høring.
- Vedtaket oppfyller heller ikke kravene i forvaltningslovens §§ 17 og 25 om at et forvaltningsorgan skal «påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes», og krav til proporsjonalitet mellom vedtakets begrunnelse og hvor inngripende vedtaket er.
- Naturmangfoldlovens § 8 setter krav til kunnskapsgrunnlaget. Naturmangfoldloven er vurdert i saksfremlegget her, men på en særdeles overfladisk måte. Det foreligger ingen dokumentasjon eller indiser på at bestanden av kråkefugler i området har økt, at skuddpremieordningen vil løse problemet, eller virkingen på bestanden i kommunen. Etter vår kunnskap, og den informasjonen vi kan finne i registeringsverktøyet artsobservasjoner.no er ravn nokså fåtallig hele året, og vi vet lite om hekkebestanden. Naturmangfoldlovens § 5 omhandler forvaltningsmål for arter og slår fast at «Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.»
- Når arter gjør skade på næringsvirksomhet, skal skadefellingsforskriften brukes. Det gir en riktig naturforvaltning etter viltloven, og setter krav til an viss størrelse på skadeomfanget og at forebyggende tiltak er prøvd ut. Dette gjelder f.eks. skader på rundballer og dersom kråkefugler gjør skade på beitedyr. Vi vil gjerne også presisere at dersom kråkefugler gjør skade på beitedyr må man se etter bakenforliggende årsaker, knyttet til dyrenes helse og sykdomsbilde. Når det gjelder skader på rundballer er dette en ukjent problemstilling for oss. I uangspunktet er ikke innholdet på innsiden av plasten attraktivt for kråkefugler. Det er godt kjent at hjortedyr, hare osv. gjør denne type skade på rundballer.
- Udokumenterte påstander om at «Det er også grunn til å tro at kråka er en konkurrent til hubro på kysten. I tillegg kan kråke være en smittekilde til salmonellabakterier» svekker saksfremleggets troverdighet og seriøsitet. Både kjæledyr, fugler, pinnsvin i hagen og husdyr kan være en kilde til smitte med forskjellige mikroorganismer. At

kråkefugler på Herøy skal utgjøre en smittefare som tilsier at man må skyte dem, er vanskelig å se.

Viltlovens §51 sier: «Skuddpremie kan bare fastsettes for viltarter som har jakttid og som gjør skade. Fastsettelse av skuddpremie trenger godkjenning av fylkeskommunen eller den fylkeskommunen i samråd med direktoratet gir fullmakt». Først og fremst har lovgiver her tenkt på arter som forvolder skade av økonomisk art og særlig skade på næringsvirksomhet. Det er uakseptabelt å tillate bruk av økonomiske virkemidler eller annen premiering for å redusere bestandsstørrelsen av enkelte viltarter, og at man ønsker å «hjelp» bestandene av såkalt nyttevilt og tror at desimering av predatorer er et virksomt tiltak.

Kråkefugler er i utgangspunktet ingen trussel mot andre arter, ei heller arter som for eksempel storspove. At det skjer naturlig predasjon må vi akseptere. Det er fint dersom Herøy kommune vil gjøre bevaringsfremmede tiltak for truede arter. Siden måten vi bruker og forbruker arealene på er hovedtrusselen mot samtlige arter i kulturlandskap og våtmark, håper vi dere sørger for å hensynta dette f.eks. i arealplanleggingen. NOF kan være en god samarbeidspartner for å utarbeide tiltak for å bevare arts mangfoldet i kommune.

Vi vil også påpeke at alle arter regulerer seg selv i takt med ressursgrunnlaget. Skyting av kråkefugler kan på kort sikt redusere bestandene, men vil normalt ta seg opp igjen dersom mattilgangen er til stede. Dersom kommunen er av den oppfatningen at det er for mange kråkefugler er den eneste varige løsningen å redusere evt. menneskeskapte mattilganger, f.eks. søppelfyllinger o.l.

Om bestanden av kråke og ravn

Kråkefugler har viktige funksjoner i naturen som renovasjonsvesen, og som regulatorer av det øvrige naturmangfoldet. Bestandene av de fleste av kråkefuglene er stabile. Likevel hører man stadig at antallet er «for stort». Dette gjelder i særdeleshet artene kråke og ravn. Påstandene kommer gjerne på tider av året da disse fuglene flyr i flokk, altså utenom hekketiden. Om sommeren opptrer kråkene parvis, i revirer der tettheten er tilpasset næringstilgangen. Årsakene til at kråkefugler som ravn og kråke opptrer i flokk er at flokken gir beskyttelse. En rekke fuglearter benytter seg av denne løsningen.

Dessuten får vi ansamlinger med mange arter langs kysten om vinteren, kråkefugler inkludert. Fuglene flyr fra innlandet og ut til kysten, og vinterbestandene av kråkefugler langs norskekysten består sågar av individer som hekker langt øst for oss, inkludert i Sverige, Finland og Russland. Forflytningene mot vest skjer som følge av lite mat og lave temperaturer i innlandet vinterstid. I fjæra og langs kysten er klimaet mildere og mattilgangen større. Flokker med kråkefugler er et vinterfenomen over store deler av Norge. Det forekommer også flokker med flere arter kråkefugler i fuglenes hekketid. Disse består stort sett av ungfugler som ikke hekker. Mer om kråkefugler:

<http://www.birdlife.no/naturforvaltning/pdf/krakefugl%20NOF.pdf>

Et udatert natursyn

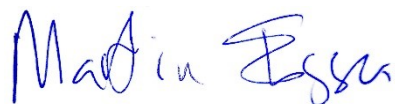
Gamle dagers naturalhushold med høsting fra naturen som en viktig del av livsgrunnlaget, kombinert med uvitenhet om predatorernes rolle og funksjon, ga grunnlaget for skuddpremietenkningen. I dag har vi et helt annet natursyn med tanke på nytte-/skadeproblematikk, og vi har et helt annet kunnskapsnivå. Ingen naturlig forekommende arter er lenger «skadegjørere» i norske fjell og skoger. Vi har i dag tilstrekkelig kunnskap om hvordan naturen henger sammen til å ikke lenger kategorisere artene som «nyttige» eller

«unyttige». Det er akseptert at alle arter har en egenverdi, og at alle naturlig forekommende arter har en plass i økosystemet. Å innføre skuddpremier på predatorer på et generelt grunnlag er en for enkel løsning på ofte komplekse problemstillinger. Vi minner om den overordnede målsettingen i viltloven og naturmangfoldloven; dvs. å bevare en mest mulig artsrik og variert fauna.

Skuddpremie på fremmede arter og som avgrenset tiltak for truede arter

Fremmede arter er arter spredt ved hjelp av menneskelig aktivitet. Disse artene ønskes vekk fra norsk natur. Slike arter med økologisk risiko er listet i den norske svartelisten, utarbeidet av Artsdatabanken. Vi støtter arbeidet med å begrense og fjerne disse artene fra norsk natur. Her mener vi skuddpremier kan være en motiverende faktor. Det er imidlertid viktig at tiltakene er så treffsikre som mulig, og vi ønsker at tiltak koordineres på en best mulig måte mellom ulike aktører. Statens Naturoppsyn (SNO) kan ha en slik rolle, og vi ser at lokale jegeres innsats flere steder har vært av stor verdi i arbeidet mot amerikansk mink.

For Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Martin Eggen
Naturvernrådgiver